

Sarajevo, 22.03.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.03.2021. - 19.03.2021.

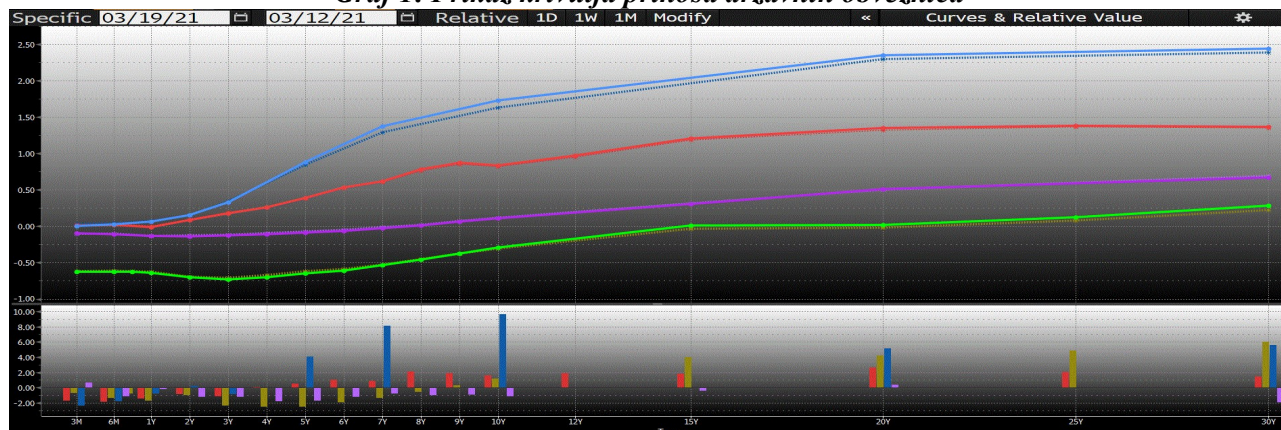
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	12.3.21	-	19.3.21	12.3.21	-	19.3.21	12.3.21	-	19.3.21	12.3.21	-	19.3.21
2 godine	-0,69	-	-0,70	0,15	-	0,15	0,10	-	0,09	-0,13	-	-0,14
5 godina	-0,62	-	-0,65	0,84	-	0,88	0,38	-	0,39	-0,07	-	-0,09
10 godina	-0,31	-	-0,29	1,62	-	1,72	0,82	-	0,84	0,12	-	0,11

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	12.3.21	-	19.3.21
3 mjeseca	-0,592	-	-0,594
6 mjeseci	-0,613	-	-0,627
1 godina	-0,605	-	-0,618

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.03.2021. godine (pune linije) i 12.03.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Vezano za pitanje brže upotrebe programa kupovina obveznica, predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će ubrzanje kupovina biti vidljivo u dužim vremenskim intervalima. U međuvremenu, ECB će putem targetiranog dugoročnog programa financiranja banaka (TLTRO3) bankama ponuditi 330,5 milijardi EUR, a ukupan broj banaka koje sudjeluju u ovoj aukciji iznosi 425, dok krediti po ovoj osnovi imaju dospeljeće od 3 godine. Lagarde je izjavila da bi EU fond oporavka, u vrijednosti 750 milijardi EUR, trebalo da postane operativan bez odlaganja te je pozvala članice da u narednim tjednima finaliziraju planove potrošnje. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da i dalje postoji prostor za smanjenje kamatne stope koju ova institucija plaća na depozite (trenutno -0,5%). Lane je dodao da će ECB osigurati da se prinosi kreću u skladu s ekonomijom „ali da nismo u poziciji mača sa dvije oštrice zbog kojeg bi imalo smisla da se prinos na desetogodišnje obveznice zadrži na trajno fiksiranoj razini“. Predsjednica Europske komisije von der Leyen je izjavila da bi EU lideri trebalo da razmotre dodatne mjere kojima bi

se osigurale dovoljne količine cjepiva, te da su sve opcije na stolu, uključujući i upotrebu hitnih mjera kojima bi se na legalan način dozvolila učinkovita kontrola nad proizvodnjom i distribucijom.

Panel ekonomskih savjetnika kancelarke Merkel je smanjio prognoze ekonomskog rasta Njemačke prema kojima se sada očekuje rast GDP-a u ovoj godini od 3,1% u usporedbi sa 3,7% koliko je očekivano u studenome prošle godine. Ubrzanje rasta GDP-a na 4% se očekuje u 2022. godini, ali ovaj panel upozorava na priličan rizik ponovnog rasta broja zaraženih koji bi mogao ugroziti ove prognoze. U I tromjesečju tekuće godine se očekuje da bi ekonomija mogla da zabilježi kontrakciju od oko 2% usljed mjera zatvaranja. Podtajnik Ministarstva ekonomije u Italiji Durigon je izjavio da će Italija povećati ovogodišnji proračunski deficit za dodatnih 20-30 milijardi EUR kako bi financirala ekonomiju koja je pogođena krizom koronavirusa.

Iako je krajem jedna Europska zdravstvena agencija dala pozitivnu ocjenu za nastavak upotrebe AstraZeneca cjepiva protiv Covid19, nekoliko europskih članica, uključujući Njemačku i Francusku, su objavile podatke o povećanom broju zaraženih, što je dovelo do mogućeg odlaganja planiranih povlačenja restrikcija, odnosno do ponovog uvođenja restriktivnih mjera u nekim dijelovima Europe. U Njemačkoj, gdje je broj zaraženih dostigao najveću razinu u posljednja dva mjeseca, ministar zdravlja Spahn je upozorio da se Njemačka već nalazi u „trećem valu pandemije“, a to je dovelo do špekulacija da će ovoj zemlji biti potrebno proširenje proračuna za dodatnih najmanje 60 milijardi EUR. Navedeno se odrazilo i na pad prinosa sigurnijih obveznica krajem tjedna, dok su prije toga prinosi pratili rast istih u SAD. U odnosu na prethodni tjedan, prinosi njemačkih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospijeca su smanjeni za 1 do 3 bazna boda, dok su prinosi duže ročnosti zabilježili veoma blagi rast. Prinosi italijanskih obveznica dužeg roka dospijeca su povećani za 4 bazna boda, a prinosi kraće ročnosti nisu zabilježili veće promjene. Grčka je prvi put od 2008. godine najavila prodaju obveznica sa rokom dospijeca od 30 godina putem banaka, a prema dostupnim podacima nalozi za kupovinu su iznosili više od 26 milijardi EUR u usporedbi sa ciljanim iznosom emisije od 2,5 milijarde EUR. Visoka potražnja za ovim obveznicama ukazuje na dugoročno povjerenje investitora, kao i na povećani apetit za prinosima koji su vjerojatno najveći u cijeloj eurozoni.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	VELJAČA	0,9%	0,9%	0,9%
2.	Stopa inflacije – Austrija	VELJAČA	-	1,2%	0,8%
3.	Stopa inflacije – Finska	VELJAČA	-	0,9%	0,9%
4.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	VELJAČA	0,7%	0,8%	0,8%
5.	Stopa inflacije – Italija (final.)	VELJAČA	1,0%	1,0%	0,7%
6.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	SIJEČANJ	-	-1,9%	0,0%
7.	ZEW indeks budućeg povjer. investitora – Njemačka	OŽUJAK	74,0	76,6	71,2
8.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	2.603,1	2.569,2
9.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	29,0	24,2	27,5
10.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	-1,77	-1,07
11.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	1,59	6,86
12.	Trgovinska bilanca – Irska (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	6,42	5,32
13.	Broj novoregistrovanih automobila – EU (G/G)	VELJAČA	-	-19,3%	-24,0%
14.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) final.	SIJEČANJ	3,8%	5,1%	2,8%
15.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	VELJAČA	-	3,6%	3,6%

SAD

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjene u trenutnoj monetarnoj politici, kako se i očekivalo. Priopćeno je da se očekuje da će kamatne stope ostati blizu nule barem do 2024. godine, čak i u slučaju da očekivanja ekonomskog rasta SAD budu znatno bolja pod utjecajem masivnih fiskalnih olakšica i ubrzanja procesa cijepljenja. Fed očekuje da će tijekom 2021. godine stopa rasta GDP-a iznositi 6,5%, što je bolje od predviđanja iz prosinca kada je ova prognoza iznosila 4,2%. Što se tiče stope nezaposlenosti, Fed sada očekuje da će ona biti smanjena na 4,5% do kraja ove godine, što je bolje od prethodnih očekivanja koja su ukazivala na to da bi stopa nezaposlenosti

mogla iznositi 5%. Što se tiče inflacije, Fed očekuje da će PCE deflator rasti na 2,2%, nešto iznad ciljane razine od 2%, što je ponovo veći podatak u odnosu na očekivanja iz prosinca kada se prognoziralo da bi ova stopa mogla iznositi 1,8%. Ipak, zvaničnici Feda očekuju da će rast inflacije biti privremen, te da će se tijekom 2022. godine vratiti na razinu od 2%, dok bi u 2023. godini mogao iznositi 2,1%. Pored navedenog, zvaničnici Feda su ponovili da nastavljaju sa programom kvantitativnih olakšica u sumi od 120 milijardi USD mjesečno sve dok se ne zabilježi „značajan budući napredak“. Nakon održanog sastanka, predsjednik Feda Powell je izjavio da Fed nastavlja da osigurava podršku ekonomiji sve dok to bude potrebno. Na kraju prošlog tjedna Fed je objavio da će regulatorna izuzeća koja su pružala podršku bankama (SLR) od travnja prošle godine biti okončana na kraju tekućeg mjeseca, u skladu sa planom. Ovom odlukom u jeku pandemije prošle godine Fed je dozvolio bankama da na svojim bilancama drže više državnih obveznica, kao i depozita, a da pri tome ne moraju da povećavaju rezervacije kao zaštitu od gubitaka.

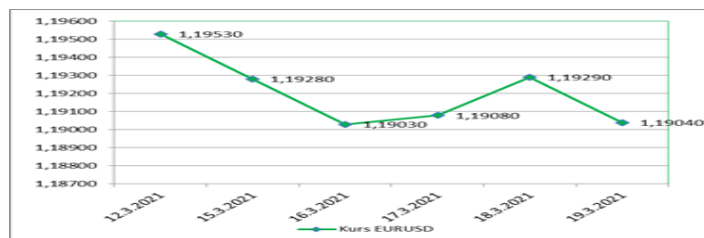
Predsjednik SAD Biden je izjavio da njegova administracija drži tempo kojim bi trebalo da se dostignu postavljeni ciljevi, a to je da se do 25. ožujka cijepi 100 milijuna građana protiv virusa Covid19, kao i da se osigura 100 milijuna izravnih plaćanja iz odobrenog paketa pomoći.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (M/M)	VELJAČA	-0,5%	-3,0%	7,6%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	VELJAČA	0,3%	-2,2%	1,1%
3.	Indeks započetih kuća (M/M)	VELJAČA	-1,3%	-10,3%	-5,1%
4.	Vodeći indeks	VELJAČA	0,3%	0,2%	0,5%
5.	Poslovno očekivanje Fed Filadelfija	OŽUJAK	23,3	51,8	23,1
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. ožujka	700.000	770.000	725.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. ožujka	4.034.000	4.124.000	4.142.000
8.	MBA odobreni hipotekarni krediti	2. ožujka	-	-2,2%	-1,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1953 na razinu od 1,1904.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna je održana sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno primjenjuje, što je i očekivano. Ove odluke su donesene jednoglasno. Nakon sastanka iz BoE je priopćeno da je kretanje prinosa u posljednje vrijeme vođeno pozitivnim vijestima o globalnom ekonomskom rastu, uključujući i neke programe cijepljenja i učinkovitost cijepljenja, kao i paket fiskalne podrške koji je odobren u SAD. BoE je sada manje pesimistična kada je u pitanju nezaposlenost pod utjecajem proračunskih mjera koje su uvedene, kao i većeg stupnja elastičnosti ekonomije nego što se očekivalo, što pojačava izgleda za tržište rada u Velikoj Britaniji. Ukupan iznos zaduženja Vlade u veljači je iznosio 19,1 milijardu GBP, što predstavlja refleksiju troška trećeg po redu lockdowna u ovoj zemlji. To je utjecalo na rast deficita u prvih 11 mjeseci fiskalne godine na razinu od 278,8 milijardi GBP, a što je skoro šest puta više od iznosa zabilježenog u istom razdoblju prošle godine. Guverner BoE Bailey je izjavio da će ekonomski rast u Velikoj Britaniji u I tromjesečju zabilježiti kontrakciju od 4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok će biti za 19% manji u odnosu na I tromjesečje 2019. godine.

Brisel je optužio ministra vanjskih poslova Velike Britanije Raaba da je pokazao potpuno

nerazumijevanje sporazuma o Brexitu, nakon što je tvrdio da EU pokušava da podigne barijeru između Sjeverne Irske i Velike Britanije. Potpredsjednik EU Komisije Šefčović je izjavio da su komentari koje je dao Raab pokrenuli neka glavna pitanja, te je upozorio da je Velika Britanija ugrozila svoju globalnu reputaciju kroz ignoriranje uvjeta sporazuma koji je potpisan sa Briselom. Velika Britanija i EU su blizu dogovora za suradnju oko finansijskih usluga, ali će taj dogovor i dalje suočiti London sa preprekama između bloka preostalih 27 zemalja, priopćio je Financial Times.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuće (G/G)	OŽUJAK	-	0,8%	0,5%
2.	Gfk povjerenje potrošača	OŽUJAK	-20	-16	-23
3.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	VELJAČA	20,2	18,4	2,4

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je tečaj EURGBP zabilježio pad sa razine od 0,85881 na razinu od 0,85828. GBP je deprecirala u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD zabilježio pad sa razine od 1,3924 na razinu od 1,3872.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna BoJ je na sjednici donijela odluku da poveća dozvoljeno odstupanje od ciljane razine prinosa na desetogodišnje obveznice (0%) na 25 baznih bodova, dok je ranije dozvoljeno odstupanje iznosilo oko 20 baznih bodova. Također, ovo je prvi put da BoJ definira točno dozvoljeno odstupanje u odnosu na ciljanu razinu prinosa. Referentna kamatna stopa ostala je nepromijenjena (-0,1%). BoJ je smanjila i referentnu ciljanu razinu kupovina ETF-ova na godišnjoj razini na 6 bilijuna JPY, s tim da je zadržala gornji limit na 12 bilijuna JPY ukoliko se ukaže potreba za intervencijama na tržištu, odnosno ukoliko dođe do pogoršanja raspoloženja tržišta. Nakon donesenih odluka kojima se BoJ daje više prostora za potencijalno povlačenje masivnih stimulansa, guverner Kuroda je pojasnio da BoJ ne razmatra smanjenje ili izlazak iz kupovina ETF-ova, te da je spremna da poveća kupovine ukoliko bude potrebno. BoJ je i dalje zadržala gornju razinu kupovina ove aktive na razini od 12 bilijuna JPY. Kuroda je dodao da želi da bude siguran da bilo kakav porast prinosa neće smanjiti efekte monetarnih olakšica, te da se odluka o dozvoljenim kretanjima prinosa ne odnosi na obveznice sa veoma dugim rokovima dospijeca.

Premijer Japana Suga je najavio da će izvanredno stanje u regiji Tokija biti ukinuto ove nedjelje nakon što su dostignuti ciljevi koji predstavljaju olakšavajuću okolnost na sustav zdravstva, čak i nakon što je u glavnom gradu zabilježen blagi rast broja zaraženih.

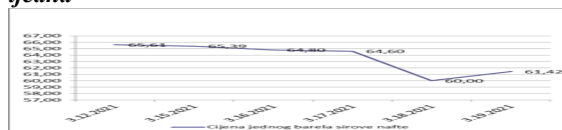
Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine osnovnih strojeva (G/G)	SIJEČANJ	-0,3%	1,5%	11,8%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SIJEČANJ	-5,3%	-5,2%	-2,6%
3.	Iskorištenost kapaciteta	SIJEČANJ	-	4,7%	0,8%
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	VELJAČA	420,0	217,4	-325,4
5.	Izvoz (G/G)	VELJAČA	-0,2%	-4,5%	6,4%
6.	Uvoz (G/G)	VELJAČA	12,0%	11,8%	-9,5%
7.	Stopa inflacije	VELJAČA	-0,4%	-0,4%	-0,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 130,29 na razinu od 129,62. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 109,03 na razinu od 108,88.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,61 USD (54,89 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala blagu tendenciju pada, dok je značajniji pad zabilježen u četvrtak. Početkom tjedna cijena nafte bila je smanjena, usprkos podacima koji ukazuju na ekonomski oporavak Kine. Razlog smanjenja cijene došao je kao posljedica pojačanog straha od inflacije. Do sredine tjedna cijena nafte je bila pod utjecajem očekivanja podataka o stanju zaliha nafte u SAD, te su tako zabilježene blage promjene. U srijedu je EIA objavila da su zalihe nafte u SAD povećane za 2,4 milijuna, te su se našle na najvećoj razini od prosinca, što je utjecalo na blagi pad cijene ovog energenta. IEA je navela da bi svjetska tražnja za naftom mogla premašiti razine koje su zabilježene pred Covid19 pandemiju u naredna dva mjeseca, osim ukoliko konkretnije akcije vlada kao i legislative ne budu usmjerene ka čistoj energiji. Snažan pad cijene nafte zabilježen je u četvrtak, kada se cijena našla na najnižoj razini u posljednja dva tjedna. Također, zabilježen je najveći dnevni pad cijene od rujna prošle godine. Razlog pada cijene nafte rezultat je očekivanja trgovaca da bi tražnja za naftom u Europi mogla da se smanji, dok podaci ukazuju da ponuda nafte i dalje ostaje obilna, USD jača, a očekivanja oko zaliha nafte u SAD su i dalje neizvjesna pod utjecajem pandemije. Na kraju tjedna cijena nafte je korigirana na više, ali uz izraženu volatilna kretanja tijekom trgovanja, zbog vijesti o širenju Covid19 u Europi i posljedičnih restriktivnih mjera koje utječu na pad očekivanja o trenutnom oporavku potražnje za naftom. Iz Saudi Aramco je priopćeno da se „veoma dobro napreduje“ sa planom povećanja dnevne proizvodnje na 13 milijuna barela sa trenutnih 12 milijuna barela. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,42 USD (51,60 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je, drugi tjedna zaredom, smanjena za 6,39%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.727,11 USD (1.444,92 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta, pod utjecajem očekivanja rezultata sastanka FOMC-a, koji je završen u srijedu, te prognoza koje bi tom prilikom trebale biti iznesene. Nakon što su objavljeni zaključci sa sastanka, cijena zlata je imala tendenciju rasta, dok je USD oslabio. Ton nakon sastanka je i dalje bio pesimističan usprkos boljim ekonomskim prognozama za GDP, inflaciju i nezaposlenost. Ovakve poruke su utjecale na rast cijene zlata. U narednim danima značajan utjecaj na cijenu zlata imale su promjene u kretanju prinosa državnih obveznica SAD, kao i promjene u vrijednosti USD. Švicarska je tijekom veljače izvezla zlato u Kinu, prvi put od rujna prošle godine, dok su pošiljke u Indiju i Tajland povećane, te su se približile višegodišnjem maksimumu, što sugerira da se tražnja za zlatom u Aziji oporavlja nakon šoka izazvanog pandemijom. Švicarska je najveći svjetsko središte za preradu zlata kao i tranzitno čvorište, dok su Indija i Kina dva najveća potrošača zlata, a Tajland regionalno trgovinsko čvorište. Najsporiji oporavak tražnje je zabilježen u Kini. Švicarska carina je objavila podatke da je tijekom veljače izvezla 56,5 tona zlata u Indiju, 11,2 tone zlata u Tajland, 2 tone u Kinu te 1 tonu u Hong Kong. Izvoz u Indiju je najveći od travnja 2019. godine promatrano na mjesečnoj razini, izvoz u Tajland je najveći od kolovoza 2018. godine, a u Hong Kong od rujna 2020. godine. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.745,23 USD (1.466,09 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je, drugi tjedna zaredom, zabilježila rast za 1,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

